

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Stanisław Jan Pałka

Kedakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8 11 godz. rano i 1-5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna \$3000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się \$3000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2-50 dolarów; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil
Adres Telegraficzny: Lud Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko z góry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy 5\$000
Od 1 „ „ „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 4\$00
Od rocznych ogłoszeń z góry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam. 3\$000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 reisów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, R. Plekarza — Kubisa. W Kiosku na ul. 15 de Novembro (róg ul. Fl. Peixoto). W Kiosku przy ul. 1 Março 63 (róg 15 de Novembro)

Francja ma nowego Prezydenta

Z wielkim zaciekawieniem oczekiwali obywatele francuscy na wynik wyborów na prezydenta, które odbyły się w dniu 13-go b. m.

Baczną uwagę zwracali także i inne państwa, a zwłaszcza Polska, sojuszniczka Francji.

Kto zasiądzie u steru potężnego państwa?

Czy Briand, który idzie Niemcom na rękę czy też Doumer, zwolennik nieugiętego stanowiska wobec wrogów Francji?

Wprawdzie było jeszcze kilku innych kandydatów soopglądających na krzesło prezydenta, z góry jednak twierdzono ogólnie, że prezydentem zostanie wybrany popularny minister Briand, niektorzy tylko twierdzili, że i na senatora Doumera padnie sporo głosów.

Okres przedwyborczy przeszedł spokojnie, agitacja zachowała swą miarę.

Według konstytucji francuskiej wybór prezydenta dokonuje Zgromadzenie Narodowe złożone z Izby Posłów i Senatorów. Również i miejsce zebrań przepisuje konstytucja, mianowicie Wersal w pałacu królewskim, zdala od naprężonej, gorącej i hałaśliwej atmosfery Paryża.

W dniu wyborów około 500 aut wyruszyło z Paryża w stronę Wersalu, wioząc przeszło 900 wyborców.

O godzinie 2-giej po południu senatorzy i posłowie zgromadzili się w historycznej sali „czerwonej” w słynnym pałacu królewskim.

Zebranie otworzył prezes Senatu p. Paweł Doumer i zaraz przystąpiono do głosowania.

Wywoływany wyborem składał swój głos do urny wśród oklasków swego stronnictwa, a często wśród krzyków i gwizdów komunistów.

Już przy wyborach można się było zorientować jakiego kandydata popiera każde stronnictwo. Gdy bowiem wywołało przy głosowaniu nazwisko Brianda, rozlegały się oklaski ze strony lewicy i trochę z centrum.

Nazwisko Doumera wywołało oklaski z grupy Zjednoczenia Republikanów Demokratycznych. Posłowie prawicowi oklaskiwali ministra Tardieu. Socjaliści głosowali na Leona Bluma, a komuniści na postać Cachin.

Po stwierdzeniu wyniku pierwszego głosowania okazało się że największą ilość głosów otrzymał, nie Briand, lecz Doumer. Trzeba było jednak przystąpić jeszcze do drugiego głosowania, bo choć Doumer, otrzymał największą ilość głosów, to jednak nie posiadał absolutnej większości głosów.

Wynik drugiego głosowania był decydujący: Senator Paweł Doumer otrzymał 504 głosy, a więc absolutną większość.

Należy zaznaczyć, że po pierwszym głosowaniu Briand wycofał swą kandydaturę, a w to miejsce lewica Republikanów Demokratycznych wysunęła kandydaturę senatora Marraud z małym jednak powodzeniem.

Wybór Doumera na prezydenta Francji wywołał nie tylko we Francji lecz i w całym świecie wielkie wrażenie. Niepowodzenie Brianda poczytują wszyscy, jako wyrażenie nieufności narodu francuskiego do ustępliwej polityki zagranicznej Brianda wobec Niemiec. Nie ufałoś ta musi być bardzo wielka skoro potrafiła zrównoważyć popularność jaką się cieszy od dawna Briand. Nie znaczy to jednak, ażeby nowo obrany prezydent nie był znany ogółowi.

Paweł Doumer urodził się w 1857 w Aurillac; był najpierw profesorem, dziennikarzem, potem został ministrem, prezydentem Izby Posłów, następnie gubernatorem Indo-Chin a obecnie był prezydentem Izby senatorów. Jego nazwisko z wymowy zupełnie podobne do nazwiska poprzedniego prezydenta (Doumergue) czyniło go przedmiotem wielu zabawnych pomyłek w oddaniu mu honorów należnych prezydentowi. Nowo obrany prezydent Francji jest gorącym przyjacielem tak Polski jak i Brazylii; zwie dżat zresztą Brazylię w 1907 roku.

Nowy Wielki Słownik POLSKO-PORTUGALSKI (tom II)

opracowany przez ks. Józefa J. Górala, proboszcza w Abranches, jest już ukończony, liczy 800 stron, jest przede wszystkim obszerniejszy od tomu I-go. Wydrukowany na pięknym papierze, w silnej oprawie kosztuje 20\$000. Zamówienia przyjmuje „OSWIATA”, Kurytyba — Caixa postal 155. [Patrz artykuł na stronie 3-ciej.]

czysty wiecór, poświecony uczczeniu rocznicy Konstytucji. Wobec licznie zebranych członków Towarzystwa i kolonji oraz Posła R. P. i wszystkich członków placówki, referent Poselstwa, p. Jan Wojnar mówił na temat znaczenia konstytucji 3-go maja, jak i nowej konstytucji polskiej i dążeń do jej reformy, podkreślając konieczność silnego i zdrowego ustroju państwowego Polski wobec jej sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej. Następnie Poseł Grabowski, nawiązując do przyczyn upadku konstytucji i dawnej Rzeczypospolitej, wskazał na wady i błędy, tkwiące w samym społeczeństwie, a które przyczyniły się do upadku wielkiego dzieła 1791 r., podobnie, jak dzisiaj, przyczyniają się niejednokrotnie do paraliżowania najzdrowszych wysiłków Rządu w kierunku zjednoczenia sił społecznych około idei państwowej. Podkreślając konieczność strzeżenia tego krwi bohaterów zdobytego skarbu niepodległości państwowej Poseł nawoływał do współpracy z wszystkimi organami państwowymi celem skuteczniejszej walki z wrogami zewnętrzny i samo obrony przeciw wrogiem nam propagandzie zagranicą. Z kolei prof. Radecki zwrócił uwagę na brak jeszcze należytego zrozumienia wśród ogółu społeczeństwa, zwłaszcza na emigracji, t. zw. idei państwowej i z niej wypływających dla każdego obywatela obowiązków wobec państwa. Poczucie narodowe, czyli t. zw. patriotyzm, winien się pokrywać ze zrozumieniem zadań i obowiązków w państwach każdego Polaka na obczyźnie.

W końcu zabrał głos dziennikarz brazylijski, p. Ubaldo Soares, który z dużą znajomością historii i kultury polskiej w entuzjastycznym przemówieniu podniósł walory narodowe i polityczne pierwszej konstytucji Polski i wskazywał na rolę dziejową naszego państwa, jako przedmorza Europy i cywilizacji.

Po przemówieniach zebrani uchwalili wysłać depeszę gratulacyjną z wyrazem hołdu dla budowniczych Polski na ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, następującej treści:

«Do Pana Prezydenta R. P. w Warszawie. Zebrani w Tow. «Polonia» mamy zaszczyt przelać na Twoje Panie Prezydencie oziębione ręce wyrazy najgłębszej czci, hołdu, przywiązania dla Ojczyzny, życzenia spełnienia wielkich wskazań twórców Konstytucji oraz bojowników za wolność.

Poselstwo i Kolonja «Resztę wieczoru wypełniły zabawy towarzyskie i tańce.

W dniu 3 maja odbyła się rano w jednym z kościołów rioskich Msza św. w której wzięli udział Poseł R. P. wraz z urzędnikami placówki, oraz liczni

„Oświata“ uchwaliła i wysłała telegram do Prezydenta Vargasa

W ubiegły czwartek w lokalu Związku Towarzystw «Oświata» odbyło się nadzwyczajne zebranie członków; zwołane ono zostało do celu uchwalenia telegramu hołdowniczego Panu Prezydentowi Getulio Vargasowi, oraz wysłania podziękowania za ogłoszenie dekretu w sprawie dowolnego nauczania religii w szkołach. Na zebranie przybyło kilkanaście osób z Kurytyby, Abranches i Santa Candida; niektorze osoby, nie mogąc osobiście przybyć na zebranie nadesłały listy z oświadczeniami, iż solidaryzują się z uchwałą zebrania Związku «Oświata».

Zebrani postanowili wysłać następujący telegram do Prezydenta Dr. Getulio Vargasa:

Kurytyba, 15 de Maio 1931.

«A União «Oświata» em nome de 65 sociedades, reunida em sessão extraordinária, resolveu alliar-se aos aplausos pela medida tomada por V. Excia com a promulgação do decreto relativo ao ensino religioso nas escolas do Brasil e applaude a honrosa sanção.

Pe. J. Góral presidente, Pe. J. Pałka secretario.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że wiele towarzystw po kolonjach zamierza wysłać podobne telegramy do Prezydenta Vargasa.

członkowie kolonji polskiej i przedstawiciele Towarzystwa Polsko Brazylijskiego.

Po Mszy św., przedstawiciele Towarzystwa «Polonia», Związku Żydów Polskich w Brazylii, przyjaciele Polski oraz liczni członkowie kolonji składali życzenia Posłowi Grabowskiemu, przyjmowani gościnnie w gmachu Poselstwa.

Wieczorem odbyło się w salinach Klubu Automobilowego wielkie przyjęcie Posła Rzeczypospolitej, poprzedzone koncertem zorganizowanym przez Towarzystwo Polsko Brazylijskie, pod protektoratem Prezydentowej Brazylii, Pani Getulio Vargas. Uroczystość otworzył Wice-prezys Towarzystwa Polsko Brazylijskiego, prof. Rodrigo Octavio, Sędzia Najwyższego Trybunału Federalnego, wygłaszając piękne przemówienie okolicznościowe, w którym jako doskonały prawnik i uczony, świetnie zorientowany w zagadnieniach międzynarodowych, przedstawił doniosłe znaczenie dziejowe Konstytucji 3-go Maja nie tylko dla Polski, ale dla całej Europy i świata demokratycznego, jako pierwszej w ogóle na kontynencie europejskim pisanej konstytucji. Wskażawszy dalej na wysiłki pokolenia współczesnego, pod wodzą Marszałka Piłsudskiego w kierunku stworzenia mocnych podstaw konstytucyjnych dla nowego Państwa i unifikacji jego prawa, znakomity mówca zwrócił uwagę na symboliczny zbieg dat historycznych Polski i Brazylii w dniu 3 maja, kiedy to bohaterki podróznik portugalski Cabral zawiązał był na ziemi Ameryki Południowej i odkrył brzozi dzisiejszej Brazylii. W symbolicznym tem zjednoczeniu świat

narodowych Brazylii i Polski wyraża się pięknie głęboko w obu narodach zakorzenione poczucie przyjaźni i chęć kulturalnej i gospodarczej między nimi współpracy.

Kończąc, mówca podziękował w imieniu Towarzystwa Pani Getulio Vargas i Sefowi Rządu Prowizorycznemu, Korpusowi Dyplomatycznemu i Konsularnemu, oraz wszystkim zebrany za zaszczytowanie uroczystości swą obecnością, poczem orkiestra odegrała hymny obu zaprzyjaźnionych narodów, które zebrani wysłuchali stojąc.

Na koncert złożył się śpiew pny Pina Monaco świętej brazylijskiej śpiewaczki operowej, która odtworzyła szereg utworów klasycznych oraz charakterystycznych pieśni polskich (S. Niewiadomski, Moniuszko, Różycki), brazylijskich, meksykańskich i włoskich, za co została nagrodzona przez zebraną na uroczystości elitę duchową stolicy entuzjastycznymi oklaskami i kwiatami.

Drugą część koncertu wypełniła gra salonowej orkiestry pod batutą znanego dyrygenta brazylijskiego prof. K. Obsta, która odtworzyła szereg kompozycji mistrzów polskiej muzyki.

Po koncercie goście przeszli do sali jadalnej gdzie byli przyjmowani przez Posła Rzeczypospolitej. Przy szampanie gospodarz wniósł toast na cześć Szeła Rządu Prowizorycznego i pani Getulio Vargas oraz narodu brazylijskiego; poczem towarzystwo przeszło do sali balowej, gdzie rozpoczęły się tańce które przeciągnęły się do późnej nocy.

Uroczystość zgromadziła w salinach Klubu Automobilowego licznych przedstawicieli świata oficjalnego, korpusu dyplomatycznego i konsularnego, sile intelektualną i towarzyską stolicy brazylijskiej.

Z pśród obecnych zasługuje na wyróżnienie udział przedstawiciela Naczelnika Rządu Prowizorycznego Szeła Rancelarij Cywilnej, kap. T. de Siquei.

ŚWIĘTO 3-GO MAJA W RIO DE JANEIRO

Mimo trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Brazylii, nasze tegoroczne święto narodowe obchodzone w Rio de Janeiro równie uroczysto, jak w latach poprzednich, do

czego przyczyniły się zarówno Kolonja Polska, Towarzystwo Polsko Brazylijskie, jak i placówka R. P.

W wigiliję święta odbył się w Towarzystwie «Polonia» uro-

AGRICULTORES!

O adiantado agricultor José Gembarowski, Thomaz Coelho, fez no anno passado diversas experiencias com adubos e obteve os seguintes resultados:

1. Experiencias com BATATAS:

Plantado:		Colhido:	
12 Kilos sem adubo	5 Ko.	Superphosphato	56 Ko.
» » adubado com	» » »	Farinha de ossos	224 »
» » »	» » »	Rhenaniaphosphato	294 »
» » »	» » »	Mistura »B. Boutin	308 »
» » »	» » »	nossa mistura »Batatas»	322 »
» » »	» » »	nossa mistura »Batatas»	336 »
» » »	» » »	2 1/2 Ko. NITROPHOSKA	378 »

2. Experiencias com AVEIA:

Plantado:		Colhido:	
2 Kilos sem adubo	5 Ko.	Farinha de ossos	9,1/2 Ko.
» » adubado com	» » »	Rhenaniaphosphato	17 Ko.
» » »	» » »	Superphosphato e farinha de ossos	18 »
» » »	» » »	Superphosphato	19 »
» » »	» » »	Superphosphato	25 »
» » »	» » »	nossa mistura »Cereaes»	31 »
» » »	» » »	2 1/2 Ko. NITROPHOSKA	34 »

3. Experiencias com CENTEIO:

Plantado:		Colhido:	
2 Kilos sem adubo	5 Ko.	Rhenaniaphosphato	5 Ko.
» » adubado com	» » »	Farinha de ossos	9 »
» » »	» » »	Superphosphato e farinha de ossos	11 »
» » »	» » »	Superphosphato	12 1/2 Ko.
» » »	» » »	Superphosphato	13 Ko.
» » »	» » »	nossa mistura »Cereaes»	17 »
» » »	» » »	2 1/2 Ko. NITROPHOSKA	21 »

4. Experiencias com TRIGO:

Plantado:		Colhido:	
2 Kilos sem adubo	5 Ko.	Superphosphato	14 Ko.
» » adubado com	» » »	Farinha de ossos	22 »
» » »	» » »	Rhenaniaphosphato	26 »
» » »	» » »	Superphosphato e farinha de ossos	28 »
» » »	» » »	nossa mistura »Cereaes»	32 »
» » »	» » »	2 1/2 Ko. NITROPHOSKA	48 »
» » »	» » »	2 1/2 Ko. NITROPHOSKA	52 »

Com estas experiencias fica provada a SUPERIORIDADE das NOSSAS »MISTURAS« e sobre todo do »NITROPHOSKA« para todas as culturas.

Casa Hackradt

CURITYBA RUA 15 DE NOVEMBRO 502
CAIXA POSTAL, 420

Casa Globo

(OBOK MALHARIA CURITYBANA)

Rua José Bonifacio Nr. 122

WIELKA LIKWIDACJA

przez 30 dni wspaniałego i różnego

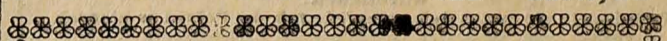
OBOWIA

PO CENACH NIESZYCHANIE NISKICH — KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Buciki dla pań, Luiz XV, czarne od 25\$ do 32\$000
 Buciki » » Luiz XV, fantazyjne od 28\$ do 34\$000
 Buciki na obcasach Semi Luiz XV czarne i fant. 22\$ do 26\$000
 Buciki na obcasach niskich różn. kolorów od 20\$ do 24\$000
 Obuwie dla mężczyzn najlepsze od 20\$ do 32\$000
 Obuwie dla chłopaków i dzieci po cenach bardzo niskich.
JEDYNA OKAZJA DLA ZAKUPÓW TANIO OBOWIA. —
 ODWIEDZCIE SKŁAD

CASA GLOBO

Rua José Bonifacio 122 — Curityba

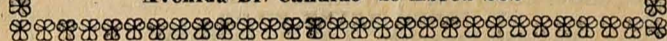

Poleca się na czas sadzenia

Z powodu przeniesienia się na inny lokal, sprzedam pierwszorzędne drzewka owocowe, podrosłe drzewka pomarańczowe, kamelije, róże uszlachetnione i gwarantowane gatunki przeszło 100 odmian; drzewka strzyżone we wszelkich możliwych kształtach, krzewy ozdobne: palmy, rośliny wazonowe, cebulki kwiatów. Cedry wyhodowane w wazonikach po bardzo niskich cenach

MATHIAS TENBERKEN

Avenida Dr. Candido de Abreu 262

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza, Spółka Tomasz Kubis

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRACA CORONEL ENEAS 30, RÓGSÃO FRANCISCO — CURITYBA

Trzeci Maj w Ponta Grossa

W dniu 3-go maja Tow. Im. Wypiańskiego zorganizowało uroczysty obchód. Gości przywitała prezesowa pani Karz. S. Partyka krótkimi i pięknymi słowami, następnie przemawiał p. J. Zaczowski witając gości z polecenia prezesa T-wa »Odrodzenie«, dalej wystąpiły dzieci z ochronki w kostjumach krakowskich, które odśpiewały kilka pieśni i po kolei deklamowały; dzieci świetnie odegrały swe role, toż nie żałowano im oklasków.
 Pan Swidurski, nowy profesor, skreślił ogólnie dzieje Polski przedkonstytucyjnej. Podczas przemowy p. Swidurskiego jaśno obywateli na cały głos gwarzyli przy buciecie, przeszkadzając nietylko słuchającym ale i mówiącemu; choć już tyle razy proszono aby podczas przedstawień iodeżył zachowano spokój w buciecie, jakoś zawsze znajdzie się czarna owca...
 Pan Zaczowski poraz wtóry występując z przemową, opisując znaczenie konstytucji 3-go Maja. Wzywał wszystkich do pracy z C. Z. P. i do większej i pożyteczniejszej pracy, członków obu towarzystw.
 Chór T-wa, Im. Wypiańskiego go odśpiewał hymn Narodowy »Jeszcze Polska Nie Zginęła« i kilka innych pieśni; kilku członków tegoż T-wa oddeklamowało różne wiersze; między którymi odznaczyła się panna L. Obardówna wierszem »Za służbą«, muszę zaznaczyć, że panna Obardówna jest jedną z najlepszych

deklamatorek Pontagrossieńskich.
 W końcu p. prof. Zaczowski, który został powołany na inne stanowisko, pożegnał się znanymi.
 Kolonja Pontagrossieńska widać nie bardzo interesowała się obchodem, bo sala świeciła pusikami po kątach.
 Wszystko to jest oudne i wspaniałe, ale zapomniano o tak ważnym referacie ks. Red. Pałki, który to referat z pochwałą został przyjęty przez C. Z. P. Towarzystwa Pontagrossieńska także go uznają, ale do wykonania nie przyczyniły się. Najodpowiedniejszą okazją dla propagandy Prasy Polskiej był obchód 3-go Maja, ale ani jednego słówka nie wymieniło o niej.
 Z przykrością muszę wyznać, że kolonja Pontagrossieńska bardzo mało interesuje się prasą i książką Polską; kolonja nasza jest bardzo liczna a bez wahań mogą powiedzieć, że nie dojdzie do stu dwudziestu abonentów pism polskich, są tacy którzy abonują dwa, trzy, cztery i pięć pism Polskich ale są i tacy, którzy nawet nie chcą słyszeć o gazetach; woli niejedną wódkę wypić niż gazetę zapłacić.
 Propagandę prasy, Towarzystwa także zyskają, bo prasa nawołuje do organizacji, człowiek oświecony szuka organizacji, im więcej będzie czytelników, tym organizacje nasze staną się silniejsze.
 »OSWIATA LUDU DOKONA CUDU«.

A. Orłowski.

ofiarnych i naprawdę dbających o oświatę naszej polskiej tutejszej emigracji, prosząc o łaskawe zaoferowanie książek do biblioteki nowopowstałego w naszej kolonii T-wa »Rolnik«, i wskutek tego apelu — za pośrednictwem Szan. Pana Konsula Kaz. Downarowicza w Kurytybie, któremu tą drogą dziękujemy — wspomniane T-wo otrzymało w darze z ojczyzny naszych ojców z Polski od kilku szlacheckich Rodaków 20 książek, czem Ci Zaoni ofiarodawcy dali dowód, że to plemię lasze rzucone losem za morza uważają za swoje i jako takim zajmują się i interesują, zaco im Oześć!
 W kilku z tych łaskawie ofiarowanych nam książek znajduję się podpisy ofiarodawców, ale niestety prawie nieczytelne pismo i niewyraźne adresy, z dopiskiem: »Miłemu Rodakowi na obczyźnie — gdy tę książkę o trzymasz, napisz mi list od siebie, co radzibyśmy uczynić ze szczerości serca, aby w ten sposób okazał Ofiarodawcom naszą wdzięczność, lecz właśnie nie czytelność tych podpisów jest powodem, że znowu za pośrednictwem życzliwego nam pisma »Lud« wywiązujemy się z miłego obowiązku wdzięczności, zaś inne pisma tutejsze i starokrajskie prosimy o łaskawy przedruk niniejszego, aby w ten sposób ofiarodawcy tych książek mogli się dowiedzieć iżeśmy je otrzymali i że jesteśmy im niewymownie wdzięczni.
 Również i Szanownemu Zarządowi »Oświata« w Kurytybie za nadesłane nam w darze książki, jesteśmy bardzo wdzięczni i wszystkim ofiarodawcom polecamy się i nadal łaskawej pomocy a także i nowym Dobro-

dziejom, którzyby zechcieli o nas pamiętać — w tym celu służymy adresem:

Sociedade Agricultura »Rolnik« — São João do Triumpho — Brazil — Parana.
 Za Zarząd: Jan Szkólny
 São João do Triumpho 7 maja 1931.

Paulo Frontim

Obchód 3-go Maja i Tydzień Prasy i Książki Polskiej.
 W Paulo Frontim w dniu 3-go Maja w pięknie ustrojonej sali Tow. »Jedność« odbył się uroczysty obchód Rocznicy Konstytucji 3-go Maja przy udziale bardzo licznych gości i działwy szkolnej.
 Na program złożyły się: śpiewy i deklamacje dzieci o az przemówienia p. Józefa Pawłowskiego i p. prof. Stef. Alchimowicza. Podkreślić należy z uznaniem że występy dzieci były bardzo starannie przygotowane i wykonywane, toteż w zupełności zasłużyły na wynagrodzenie w postaci cukierków i ciastek, którymi obficie uraczył malców p. prezes Kloc.
 Organizatorzy obchodu nie zapomnieli również zalecenia Centralnego Związku Polaków o rozpowszechnianiu czytelnictwa.
 W tej sprawie przystąpił się wielce p. Teodor Konart, który nie szczędził trudu, by zachęcić innych rodaków do abonowania i czytania pism i książek.
 Zabiegi p. Konarta okazały się owocne, bo kilku kolonistów w sam dzień obchodu 3-go Maja zamówiło sobie »Lud«.

Obserwator.

Czytelniku! Poradz sąsiadowi aby zamówił sobie »Lud«.

Kacik teatralny „Wróble“ na scenie w Kurytybie

Ubiegłej soboty w sali Związku Polskiego członkowie »Zas'a« pod kierownictwem p. T. Morozowicza odegrali zabawną sztukę francuskiego komedjopisarza Labich'a p. t. »Wróble«.
 Wybór sztuki okazał się bardzo szczęśliwy; komedia bowiem okraszona sownie doskonałym humorem, grą słów, zabawnymi sytuacjami i żywą akcją pobudzała gości do częstych i niespodziewanych wybuchów serdecznego śmiechu.
 Treść sztuki moralnie zdrowa, naturalna, uszlachetniająca.
 Wykonanie ról niektórych było świetne, jak: p. W. Lachowskiej, p. A. Trojana, p. M. Sliwanego i p. S. Dobrzańskiego; inne role mniej miały możliwości wykazania swe walory sceniczne, jak: p. H. Sieciechowiczówna i p. H. Kopicuszyńska, p. J. Kopicuszyński, p. A. Koziele i p. K. Kempa, reszta ról obsadzona przez młodych, lecz obiecujących amatorów sceny były w niektórych miejscach świetnie wykonane, w innych jednak było znać brak orientacji i zażenowanie się; taką właśnie była gra p. R. Wachowicza a także p. P. Fienika.
 Dekoracja sceny wspaniała, szwankowały tylko kostjumy.
 Natomiast mocno niedopisała publiczność a szkoda wielka, bo sztuka ta warta była nabitej sali. Może wina leży w małej propagandzie ostatniego przedstawienia a częścią przypisać należy kryzys gości kryzysowi pieniędzy.
 Jest tania do nabycia duży aparat kinematograficzny z elektromotorem fabrykacji francuskiej typu Trajans Epidiaskop wraz z bardzo pięknymi filmami polskimi. — Blizsze wiadomości w Redakcji »Ludu«.

Z São João do Triumpho

Oczekujemy Księżę Redaktorze! sztem poczytnem piśmie »Lud« Niedawno umieściliście w Wasz apel do osób szlacheckich,

BIURO INKASOWANIA

RUA ERMELINO DE LEÃO N 15 - PIETRO

Podjekuje sie inkasowania wszelkich tytulow lub dokumentow droga przyjacielstwa lub sadowa.

Przygotowuje papiery do slubu cywilnego, oraz zalatwia podobne inne sprawy. - Sporadza kontrakty prywatne. - Podjekuje sie przeprowadzenia wszelkich spraw ze Stanem i z Unja.

DYREKTOR: Luciano Wilke

Bank Francusko - Wloski

dla Poludniowej Ameryki

Ulta 15 de Novembro - Róg 1-ro de Março

Curityba

KAPITAL ZREALIZOWANY Frs. 100 MILJONÓW FUNDUSZ REZERWOWY Frs. 137 MILJONÓW

33 Filje w Brazylji, Francji, Argentynie, Urugwaju, Chile i Kolumbji. Korespondent oficjalny Skarbów francuskiego i wloskiego.

Zalatwia wszelkie operacje Bankowe na najlepszych warunkach.

Podjekuje sie przesylek pieniazek do Polski w zlotych i w kazdej innej walucie za posrednictwem nastepujacych bankow:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa.

Filje: Baranowice, Bedzin, Brzesko n/Bugiem, Czesochowa, Kalisz, Katowice, Kowel, Kiskow, Lodz, Lublin, Lwow, Plock, Poznan, Radom, Rowne, Sosnowiec, Wilno i Wlodek i korespondenci we wszystkich miastach polskich.

Bank Francusko - Polski, Paryz

Filje: Czesochowa, Gdansk, Katowice, Lodz, Poznan i Warszawa

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N 25 - Curityba.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora x puzi osobach cierpiących na pluca. - Nowoczesny aparat Roetgen. - Diatermia. - Sztuczne ultra fioletowe, promienia słoneczne. Zystokonia it. d. - Przyjmuje od godziny 10-ej do 11-pod i 1-5

„A Vencedora”

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.

Cukierki malanowe, kokosowe, miglowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. - Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w kazdej chwili można nab. - Cenach bardzo przystępnych. - Uprasza się Stań. Rodaków o łaskawe przekazanie się ze są najtańsze najlepsze w Curitybie. FRANCISZEK LACHOWSKI Curityba - Rua Cabral N 451 - Curityba

W krótkim czasie można nau...

BUCHALTERJI

Praktyczne kursa Buchalterji prof. Raul Gomes. Uczniowie uczą się buchalterji szybko, praktycznie i solidnie. Wykłada się korespondencja, daktylografia, Szkoła ta już istnieje 12 lat, w której to szkole zdesi już studenci egzamina buchalterji ze Stanów: Parana, Santa Catharina i S. Paulo jak: Michal Musacki (Mallet), Wladyslaw i Franciszek Brzeziński (Paulo Frontim), Józef Zdrański (Papanduvaj), Bertold Ditzel (Ponta Grossa), Jorge Kloster (Guarapuawa), João Hoffmanno (Ponta Grossa) Internet i Extereat

Curityba - Rua 13 de Maio 108

SKŁAD MEBLI

Firmy: JAKÓB KOZIEN RUA SÃO FRANCISCO 64

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łózka, kołyski, stoły, kredensy szafy, kuchenne, sofy, kanapki i t. o. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach. Praktyka ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów. Klinika dla dzieci. - Leczy Zylaki oraz rany na nogach bez operacji. Leczy sztucznymi promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja: Rua 15 de Novembro 115. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej. Rezi: Rua Comendador Araujo 970 - Telefon 424

Wszelkie informacje

o Biletach Okrętowych i Dokumentach udziału ANTONI OLEDAKOWSKI Av. Luiz Xavier 28 - Curityba. Zgłoszenia przyjmuje od godziny 6-tej rano do 8-mej wieczorem.

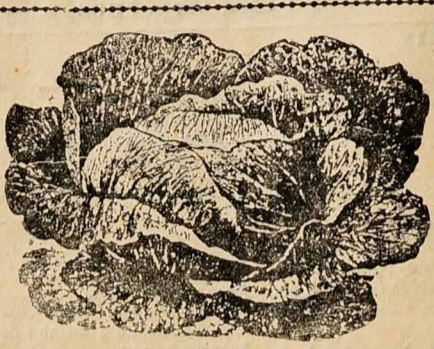
Najtańsze i najlepsze

Nawozy

Są w Rzeźni AÇOUGUE GARMATTER

Fritz Rabe e Cia. Rua José Bonifacio 89 - CURITYBA

Są to NAWOZY PAULISTA w maczce z kości z São Paulo oraz nawozy wyrabiane przez powyżej wymienioną firmę. Ponieważ kości sprzedają obecnie towary bardzo tanio wobec tego i firma ta postanowiła sprzedawać w tym roku NAWOZY po cenie niższej.

SKŁAD NASION I JARZYN w składzie SE MENTEIRA Travessa Oliveira Bello Nr 23 A. H. & Cia Wyrabia bukiety i wiązki, rysunki do ogrodów i parków. Nasiona świeżo ligu rantowane; wysylamy pocztą i koleją na całą Brazylię. - Ceny najakcie.

Pierwszorzedny Polski Skład Artykułów Spożywczych

Wladyslaw Jozefa Brzezińskiego przy RUA IGNACIOLUSTOZA 41, róg RUA DUQUE de CAXIAS

Każdy chce kupić dobrze i tanio a zwłaszcza w czasie kryzysu. Otóż w moim składzie można kupić tanio i dobre artykuły spożywcze jak: cukier, makę, ryż, ziemniaki, otręby i dużo innych artykułów w ten zakres wchodzących. - Najrozmaitsze naspój krajowe i zagraniczne. - Narzędzia kuchenne stołowe; narzędzia do uprawy ogrodów.

Posiadam artykuły tylko w najlepszym gatunku i sprowadzam je bez pośredników za gotówkę i dlatego mogę sprzedawać je bardzo tanio. Proszę odwiedzić mój skład. Wladyslaw Józef Brzeziński.

Pijcie ASTRA PILSEN z Atlantyki, najlepsze piwo

Dodatek Wydziału Rolnego C. Z. P.

Komunikat

Wydział Rolny podaje do wiadomości, iż rozpoczyna niniejszym z opublikowaniem cyklów z najróżniejszych zagadnień rolniczych, stanowiących cenny poradnik gospodarczy dla naszego kolonisty-rolnika. Prosimy zatem zainteresowanych, by przechowywali sobie poszczególne wycinki, które z czasem stanowiąc będą pewną całość.

Dziś rozpoczynamy z cyklem pod tytułem »HODOWLA JEDWABNIKÓW«, który kontynuować będziemy we wszystkich 3 pismach polskich do czasu wyczerpania danego tematu. »HODOWLA JEDWABNIKÓW« opracowana została przez p. Stanisława H e s l a z Campiny, doradcę dla spraw jedwabnicwa przy Wydziale Rolnym C. Z. P. Za Wydział Rolny A. Dutkiewicz.

Porady

Prosięta do chowu należy zazwyczaj wybierać z wylęgów wiosennych, gdyż są one najlepsze oraz rozwijają się i rosna najlepiej.

Karmienie bydła suchą paszą. Jest to ogólnym zwyczajem wśród rolników, podawać krowom paszę suchą, jak sruś, ospa lub makuchy w rozpuszczonym stanie z wodą, zamiast przyzwyczajając je odrazu do karmienia suchego. Tym sposobem bowiem paszę te zostaną przetrawione i jaknajwiększa ilość cennych składników pokarmowych wchłonięta zostanie przez organizm. Są natomiast pasze te rozpuszczone w wodzie, przetrawienie ich jest tylko częściowe, gdyż przewód pokarmowy podaje do

żucia tylko twardsze kawałki paszy. Pijąc ospę czy sruć z wodą, przyjmują krowy zazwyczaj zawiele wody w siebie, która znowo oddziałuje osłabiająco na cały organizm, powodując tym samym miękknięcie całej muskulatury. Tym sposobem jednakże zwiększa się podatność do wielu chorób. Twierdzenie, iż krowy karmione sposobem mokrym dają więcej mleka, jest poniekąd mylne, gdyż w mleku takim znajduje się większa zawartość wody. Procent tłuszczu natomiast jest daleko niższy, jak po karmieniu suchymi paszami. Kto jednakże chciałby zamienić wysoki procent tłuszczu w mleku oraz zdrowie swej krowy na trochę większą ilość mleka, lecz chudego i wodnistego?

Podawanie powyższych pasz rozmoczonych zaleca się tylko podczas wielkiego zima lub po ozięczeniu się, gdyż w takich wypadkach pojenie zwykłą, ciepłą wodą jest nie wskazane.

Uprawa tabaki (tytoniu) Zwracamy uwagę, iż uprawa dobrych gatunków tytoniu, nadającego się do fabrykacji cygar i papierosów, jest bardzo korzystna i dobrze się rentująca. Na życzenie można otrzymać dokładne oraz dostosowane do praktyki specjalne broszury, zawierające wszystko możliwe z tej dziedziny, wydane przez Diretoria de Publicidade, Secretaria de Agricultura w São Paulo. A. O.

HODOWLA JEDWABNIKÓW

Korzystając z przerwy w hodowli jedwabników podczas miesięcy zimowych (maj, czerwiec, lipiec, sierpień) będziemy publikować artykuły z tej dziedziny, ażeby naszych czytelników zapoznać bliżej z hodowlą; na

wiosnę zaś poczynszy od września, ci z czytelników, którzy interesują się hodowlą, a przez nasze artykuły nieco się z nią zaznajomią, będą mogli ją rozpocząć. Mamy na myśli tych, którzy posiadają dostateczny zapas wysadzanych i rozrosniętych drzewek mormowych. Inni, którzy drzewek jeszcze nie posiadają, będą musieli zająć się na wiosnę założeniem szkółki mormowej, by móc w jesień ją rozsadzić. Bez drzew mormowych nie ma hodowli. Trzeba więc sadzić drzewka. Jak należy przygotować - opublikujemy później. W tym artykule postaramy się omówić kwestję, czy hodowla jedwabników w Paranie i w innych południowych stanach Brazylji może mieć powodzenie i czy się opłaca. Różne i podzielone są zdania w tej sprawie. Tak teoretycy, jak i praktycy różnie się na to zapatrują. Są ludzie, którzy się tem zajmowali w Paranie, i są tacy, którzy się hodowlą trudnią. Jedni są zdania, że to dobry interes, drudzy, że się nie opłaca. Dla nas oiekawsze jest zdanie tych ostatnich, i pytamy się, dlaczego się nie opłaca? Otrzymujemy takie odpowiedzi:

- 1) Wyżynowy klimat Parany podlega częstym i raplownym zmianom temperatury, w wiosnę są częste przymrozki, w lecie zaś długotrwałe psuchy lub deszcze.
- 2) Brak rak do pracy w okresie właściwej hodowli, a więc nie ma możliwości rozwinięcia jej na większą skalę, a zbyt mała hodowla nie daje zysków.
- 3) Gąsienice jedwabników są bardzo delikatne i ulegają rozmaitym chorobom, niszczącym niemylnokrotnie cały dany zbiór kokonów.

4) Nie ma gwarancji, czy każdorazowy zbiór oprzędów dobrze się spienięży, bo ceny ulegają zmianie.

5) Założenie hodowli prawidłowej wymaga wkładu pieniędzy.

6) Jaleozka często wklwają się przedwoześnie t. j. przed odebraniem ich przez hodowcę, zaś przędę zbyt przedko dojrzejawą i motyl powstały z poczwarki niszczy kokon podczas swoich narodzin.

Takie zdania mogą oczywiście wygłaszać tylko ci, którzy się znają na hodowli jedwabników. Musimy im przyznać rację, ale tylko z tym zastrzeżeniem, że wszystkie te wyżej wymienione strony ulenne hodowli są do ominięcia, lub do zredukowania do minimum. Na każdą rzecz trzeba patrzeć trzeźwo, bo inaczej łatwo się można za niej zawiesić. Chcemy na propagowaną przez nas ideę hodowli jedwabników również patrzeć trzeźwo, a nawet krytycznie, mimo, iż pragniemy ją spopularyzować. C. d. n. Stanisław Hessel.

Caixa Economica Federal

Gwarantowana przez Rząd Brazylijski. Przyjmuje depozyty ludowe na książkę oszczędnościową aż do 10:000\$000 na 5 proc. rocznie i co pół roku wlicza się procenta. Mieści się ona przy Rua Marechal Deodoro 6 - Curityba.

Największy Polski Zakład Fotograficzny w Brazylji „PHOTO MODERNO”

Al. Majewskiego prowadzony przez specjalistę Antoniego Linz meyer, Curityba, Rua São Francisco 64 (w pobliżu kościoła da Ordem) Wykonuje się zdjęcia wszelkiego rodzaju. Reprodukcje, powiększenia do naturalnej wielkości. Na zamówienia wyjeżdża i na kolonie. Specjalność: Zdjęcia nocne przy magnezji; portrety węglem, sepią i olejną; akwarele i pastele. PRACA GWARANTOWANA

Chcecie mieć towary pierwszej jakości i tanie, to udajcie się do składu

Casa Universal de TEREZINA & SKOWRON

Agenci piem polskich. ADWOKACI Dr. J. Berquo F. Oeslho Dr. Jan Grabski Rua 15 de Novembro 413 - 1-ro andar - sala 7 CURITYBA - Paraná - Brasil

NAWÓZ WAPIENNY „Jacaré” JEST OSTATNIEM SŁOWEM W NAWOŻENIU ROLI JEST DOBRYM GDYŻ JEST CZYSTYM Nawóz ten używany już od dwóch lat już zupełnym powodzeniem! Nadaje się specjalnie pod pszenice, żyto i inne zboża. Może być zastosowany do jakiegokolwiek ziemi, szczególnie zaś do gliniastej lub piaszczystej. Posiadamy również wyroby paszę kostną dla kur. FABRYKA: Rua Silva Jardim N. 139 - w głębi. TELEFON 64 - CURITYBA